

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1. hóra	1 K.	1. hóra	1.50 K.
3. évre	3 K.	3. évre	4.50 K.
6. évre	6 K.	6. évre	9 K.
1. évre	12 K.	1. évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfajlagdos: Baranyay Lajos.

A gyujtogató

háza fölött összecsapnak a maga csinálta lángok. A királygilkosok nemzetének életőrái meg vannak számlálva. Az európai nemzetek szegyenfoltja, a Balkán folyton égő, sístergő, füstölő krátere, melynek jelenlegi király-rezsimje is bűnben fogantatott, bűnben született és bűnben fenntartott, tehát amely már multjánál fogva sem bir létjogosultsággal, mely nem méltó arra, hogy a művelt nemzetek soraiban helyet foglaljon, ime elérte sorsa. A melynek az örök isteni törvény alapján számtani pontosággal előbb-utóbb be kellett következnie. Mert isteni törvény: hogy minden bűn már e földön is elveszi büntetését.

Az ősz kalandor királyt, ki eladta magát és nemzetét busás haszon reményében az entente — elérte végzete. A vér, bűn, gyilkos és holttestek árán kioroszokolt illegitim trónt az igazság sújtó keze el fogja söpörni. A minthogy az a nemzet, a mely a világtörténelemben szinte páratlanul álló gaztettekkel dicsekedhetik — el fog tűnni a térképről.

Az a nemzet, a melynek galádságait jóléltű szomszédai csak a kamaszok cigánytevésének minősítették és mint kulturétlen kamaszt kezelték, s mely nemzet avval háltáta meg a jó szomszédok elnéző türelmét, hogy gyilkoskésével a vérrrel megfertőzött kezében támadt reá — végöráit éli!

A hurok, melyet a csodás stratégiájú Mackensen mesteri kézzel a balkán gyujtogatóinak vetett — mind szűkebb és szűkebbre szorul. S noha a gilotin és az öngyilkosság között választani kénytelen, s gyilkos szivósággal védi nyomorult földjét — számára nincs más hátra — mint a Pasics által is említett — halál!

Nogotin, Kumanova, Köprülü, Üszküb a bolgárok kezében van már. A román határtól Bosznia-ig egy magasságban nyomulnak előre a mi legendás hősiességű fiaink. Sabac és Valjevó utcái hangosak a magyar honvédek dalaitól. Az entente segítő seregének utjai elvága. A balkáni darázsészek teljesen magára hagyva.

S még most is — mikor előtte látja sorsát — hogy országában nem fog kő követni maradni, az akasztófa alatt álló gonosztevő minden cinizmusával, ahol csak szerető éjtheti, beorozza a becsületes bolgár ellenfél katonáit és holttestüket

vad vandalizmusai megcsónkítja, asszonyait, lányait felfegyverzi hogy mint franktírók lesből lepuskázzák az ellenséges sorkatonaságot.

Nincs tehát többé irgalom a rendszeres orgyilkosságok hazájának! Ennek a nemzetnek végképpen el kell tűnnie a térképről!

Benedek Rezső.

Háború.

A balkáni harctér.

A szerbek kénytelenek voltak kiűriteni Kladvot is. Ezzel elveszítették a román határszelen levő fontos dunai erősségüket is, ami épen olyan katasztrófa számukra, mint amilyen Uj-Szerbiában Üszküb elvesztése.

Minden oldalon egyidőben és egyformán romlik hatalma a szerb kormánynak, amely székhelyét legujabban egy kis mezővároskába, Kraljevóba volt kénytelen áthelyezni.

A déli harctér
ujabb fejleménye.

Valjevót ismét elfoglaltuk.

Az Orsovánál átkelt osztrák-magyar és német csapatok a Klissura-vonaltól keletre fekvő magaslatokban nyomultak elő. Az ellenség elmenekült, puskákat és löszert hagyott hátra.

A bolgárok a legutóbbi napokban a Timokon, a folyó forrásvidékétől a torkolatáig számos helyen kelték át. A folyó balpartján lévő magaslatok, valamint Zajecsar, Knyazevác és Pirov ellen intézett támadások előrehaladnak.

Az entente helyzete.

Angliában és Franciaországban határozott politikai válság van. Párisban nagy akció indult meg Poincaré ellen, akit a francia nemzet szerencsétlenségéért felelőssé akarnak tenni. Anglia még mindig nem tudja magát rászánni az általános védkötelezettség behozatalára, a mi katonai szervezete pedig lehetetlenné teszi számára, hogy győzedelmesen fejezze be a háborút.

Az olasz háború.

Az Isonzo-csata még folyik.

A tiroli harc vonalon a viageruthi állásainkat több zászlóalj most is, mint mindig, eredménytelenül, támadta meg. Haszonlókép meghíusultak a Cima di Mezzodi, Sicf község és Rienz-völgy legfelsőbb része ellen intézett támadások.

Leghevesebbek voltak a harcok a doberdói fensík északi szakaszán, ahol igen nagy olasz haderő tömegben előnyomulva, többször támadott. Mindig újra meg újra tüzeléssel fogadtuk, úgy, hogy az ellenség kénytelen volt fedezékeibe menekülni.

A Dardanellák.

A balkáni eseményekről szólván, meg kell állapítani, hogy a Dardanellák ostroma szinte teljesen abbamaradt. Az entente hajóraját most Dedeagacs ellen irányítja, ám a bolgár kikötőbe ujjabban hetvenezer török katonára érkezett, akik a szövetségi szerződés értelmében a bolgárok oldalán fognak helytállni az entente ellen.

HALOTTAK ESTÉJÉN

a tüdőbeteg katonákról is emlékezzünk meg.

Mikor a nyári nap elsápad, a mezők virágai elhervadnak, a fák lombjai lehullanak — kivi-
rál a holtak birodalma. Virágok erdejé illozozik a sírokon, löbögő lángok gyulnak ki az őszi homályban. Az élők vándorlása megindul a temetők felé. Az ideai szomorú esztendőben szokatlanul megnövekedett a sírhalmok száma. A háború hős áldozatai porladnak alattuk. És sok jeltelen sír domborul a csatamezőkön, édes véreink véres tetemei felett. De nem e hősök a legszánandóbb áldozatai e véres háborúnak, hanem a munkaképtelenné vált szerencsétlenek, kik bönán vagy beteg tengetik ifjú életüket. És legveszedelmesebb ezek között is a tüdőbetegség veszes, ragályt hozó csirájával hazatért harcosok nagy száma, kik a halálal váltottak jegyet a harc-téren és menthetetlenül elpusztulnak, környezetüket is veszélybe döntve, ha segítő kéz nem nyul feléjük. Következményeimben kiszámíthatatlan vést hoz a magyarságra a tüdőbetegség, mely bőke idején is óriási áldozatot követelt és „nemzeti betegség” jellegével bírt. E vést ellen álljunk csatasorba a tuberkulózis ellen védekező egyesületek. Halottak napján, a virágok sírhalmok mellett gondoljunk az élő haldoklókra. *Fonjunk kevesebb virágot koszorunkba, gyujtsunk egy méccsel kevesebbet és annak árát adjuk a tüdőbeteg katonák javára.*

A díszletlen sírok regélni fognak azon meg nem vásárolt virágokról, melyek árán szeretneink emlékére a szenvedőkön segítettünk. Halottak napján gyűjtőperselyeink fel lesznek

állítva a temetők kapujában és városunk lelkes hölgyei kézi-perselyekkel fogják gyűjteni az adományokat.

Jószívű emberek! Hullajtsátok filléreiteket perselyeinkbe! Szent várn az, melynek révén visszaváltjuk a halál útjáról a tudóvész szomorú áldozatait. *Ment-sük meg a tüdőbeteg katonákat!*

Fejérmegyei és Székesfehérvár szab. kir. város tuberkulózis ellen védekező egyesületek nevében: *Kenessey Kálmán*, a gyűjtőbizottság elnöke, *gróf Széchenyi Viktor* elnök *Kovács A. Sándor* titkár.

A Fejérmegye és Székesfehérvár szab. kir. város Tuberkulózis Ellen Védekező Egyesület választmánya f. évi. október hó 21-iki ülésében elhatározta, hogy halottaknapja előestélyén a temetőkben a tüdőveszes katonák gyógyítására helybeli hölgyek szives közreműködésével gyűjtést végez, melynek rendezésére a választmány *Kenessey Kálmán*-t kérte fel.

Tizenhetes honvédeink harcaiból.

(Vége.)

Az utercei pihenő a sok és nehéz küzdelem után végtelenül jól esett, mindannyiunknak egy szomorú emléke van, mi ehhez a községhez fűz bennünket, egy emberünk itt lett hirtelen rosszul gyomorban és halt meg pár óra alatt. Akkor még nem sejtítettük a rémet, mely pár nap alatt urrá lett felettünk és oly borzasztóan tizedelte meg soraikat. Ez a rém — a kolera — volt. Ma is rejtelm. előtűnik, mint kaptuk meg. Két dolgot is sejdíthetünk. A lemergi csatában fogtuk nagyobb tömegben az oroszokat és így lehetséges. Azonban egy másik ok is lehetséges. A lemergi ütközeten egymás mellett küzdöttünk a 69-esek és 44-esekkel, ezek már Szerbiából jöttek és ott már abban az időben volt kolera, így lehetséges, hogy ők hozták magukkal. Bármint is állott a dolog, meg kellett birkóznunk ezzel a láthatatlan rémrel is.

Embereink a sok fáradtságtól és nélkülözéstől teljesen el voltak gyengülve, az időjárás rémes volt, az első visszavonulásunkat folytonos esőben tettük meg, így azután sok minden összejárt, hogy a járvány úgy elhatalmasodott felettünk. Szomorú napok voltak ezek, melyekre visszaemlékezni is keserűség. Ma még nem közzölheti az ember azokat a szomorú impressiókat, de csak tessék azt elgondolni, mint érezte magát az ember akkor, ha úgy

azzal a hírrel lepték meg, hogy a szakács, ki este vacsoráját főzte, reggelre meghalt kolerában. — Ezeket az emlékezeteket csak egy közbeszúrta hoztam fel, hiszen már egy éve, hogy mindezen át-estünk és ma már köztudomású az, hogy akkor bizony kolera is volt.

Szeptember 16-án csunya esős időben indultunk Zurowon át Bukoviskóra, másnap hajnalban tovább folytattuk utunkat Sztaremiaszton át Pietniczére. Páran előrementünk szállást keresni. Sötét volt már egy kicsit, de azért tudtunk gondoskodni mindenkiről. Magunk egy hatalmas pajtát foglaltunk le. Csupán szakadt az eső, a pajta fejedelmi lakás volt, Sréter alezredessel, többed magunk egy töltöttük el az időt, hogy azt hiszem, mások a Ritz termében sem éreztették magukat jobban. Nekünk abban az esős csunya hideg időben, az egész pihenő napon át, ez a pajta egy kis mennyországot volt. Igaz, hogy lassacskán egyik-másik helyen kezdett beázni, de ezen csakhamar segítőtünk, betömöttük a réseket, és tovább élveztük a nyugalmat. Tessék elhinni, bár szűken voltunk a hely dolgában, de azért kiváló kaszinó volt.

Volt fekete kávé — és Samborban szereztek pár üveg pezsgőt, mit testvériesen együtt fogyasztottunk el. A vignetákat megirtuk és eltettük emlékei hej, de sokan pihennek már szerzeszórta, kik felírták nevüket. — Minden kedves visszaemlékezésbe így vegyül nálunk mindenkor egy-egy keserű csepp.

Szeptember 19-én kora reggel indulva tovább folytattuk utunkat Frzcianiecre, hova este 7 óra tájban értünk be. Egy fűrésztelepen vettünk szállást. Az idő borzasztó

volt. Az eső, mint már napokon át, folyton szakadt. Az utak már csaknem járhatatlanok voltak. Az autókát lovak húzták, mert a feneketlen sárban nem tudtak menni. Az utak két sorban állta el a trén és ki tudná elmondani, mi minden. A továbbmenés lehetetlen volt, Kirendelték embereinket az elakadt járművek kiségitésére, egy-egy erősebb kapaszkodónál egész szakaszok feküdtek neki az ágyunak, míg nagy nehezen átségitették. Egy faluszéli piszkos rúthén ház volt az, hol tisztjeink közül egy-páran meghúzták magukat az eső elől.

A szobába az istállón át kellett bemenni. Gyerek volt oly bőven, hogy minden sarokba több is jutott. Őszintén mondom, olyan nyomasztó levegőre még nem emlékeztem, pedig a hosszú háborus bolyongás alatt ugyancsak megszenvettem sok helyütt. Végre egy napi késedelemmel, miután már mindent átségitettünk az utnak nehéz pontján, megindulhatunk Tylava Woloskán át Zaluzs felé. Jól hajnalban járhatott az idő, mikor beértünk. Egy kastélyban szálltunk meg. Pár öreg cseledet kivéve, lakója nem volt. Gazdája, mint dragonos százados, szintén bevonult.

A szobák szépen berendezve, mindenütt szőnyeg, az asztalon cigaretta, szóval minden elárulta azt, hogy gazdáját a mozgósítás behívta és nem volt már ideje intézkednie semmiről. Most a gorliczei áttörés után újra megfordultunk ezen a helyen, de az egykor szép és teljesen modern kasléllynak, már csak üszkös gerendáit és csupasz falai emlékeztettek az egykor kellemes otthonra. A barbár orosz kéz itt is feldúlt tehetetlen dühében mindent, maga után hagyva utjelző gyanánt a

pusztulást, és azt a pár szót melyet cirill betűkkel az üszkös falra írt. Szeptember 22-én folytonos esőben, sőt oly záporban, hogy már egy föltönyi hely nem volt száraz rajtunk, tovább folytatva utunkat este érkezünk Kulasznéra. Rendetlen egy piszkos falu. Egy utca az egész, egy szorványosban húzódik a hegytetőtől le a völgyik mindenütt a hegyszakadéokban. A feneketlen sárban és sötétben ugyancsak nem sokáig kerestünk hajlékot, az legelső háznál, egy rusznyák minden tiltakozása dacára az istállóban ütöttük fel tanyáukat, igaz, hogy a malacait csak egy deszkafal választotta el tőlünk, — de ezek a kellemetlen szomszédsg nem sokat számított akkor, midőn hálát adtunk a gondviselésnek azért, hogy a szakadók esőben végre fődél alá kerülhettünk. Természetesen szó sem volt arról, hogy ruhát válthassunk, mert hiszen a leglényegesebb kellék — a ruha hiányoztunk hozzá; ugy lassan-kan száradt meg rajtunk minden, talán igazán észre sem vettük, hiszen a kimerültségtől csakhamar elnyomott az álom mindannyunkat.

Szept. 24-én indultunk tovább Radositzén át a Beszkidek felé. Délután fél 4 óra tájban erős szélben, de derős időben felértünk a szerpentin uton a Beszkidek tetőjére. Egy fehér mészkő piramisra e pár szó: „Magyarország, Országhatár“ Felhangzott az ezredkürtös kürtje: Imához!

Az áhítatos csendben messze vitte a szél a kürt szavát, a hegyek hosszan visszahangozták, s a mi lelkünk is szállt fel Istenhez imádkozva az ég felé!

Sok jó vitézünk áldta már az álmát Galicia földén, megfogytunk a nehéz küzdelmek között. Fáj, hogy sok szenvedésünk és áldo-

zatunk nem hozta meg az ügyőhajtot sikert, de lelkünk nem törte össze, élt meg mindig biztos remény, hogy vissza fogunk térni újra és ki vivjük majd a diadalt!

Nem akartam háborus leírást adni, de talán mindazok, kik át-élték velem együtt ezt az időt, szívesen olvassák el az első visszavonulás emlékeit.
N. N.

Köszönet a tűzoltóknak.

A székesfehérvári önkéntes tűzoltók a háboru alatt dicséretes buzgósággal igyekeznek megfelelni mindazon kötelességeiknek, amelyeket a mostani viszonyok megkövetelnek tőlük. Jóllehet a legtöbbje a harc-téren végzi hazafias kötelességét, munkakörük pedig a barakktáborok folytán alaposan megnövekedett, mégis helyt állnak és minden kötelességet példásan teljesítenek. A barakktáborokban állandó őrszolgálatot teljesítenek, sőt a katonaságból is képeztek ki őrszolgálatot. A sok nehézséggel és fáradsággal járó munkában különösen nagy érdeme van Simon Sándor főparancsnoknak, tb. rendőrfőkapitánynak. Dr. Gutherz Jenő, a hadikórházak parancsnoka hosszú levélben köszönte meg tűzoltóinknak a fáradozásukat s 200 K. küldött az egyesületnek tiszteletdíjjal az őrszolgálatokért, továbbá: hogy a katonaság részére őrszolgálatot képezett ki.

TÁRCA.

A háboru, mint a vallásos öntudat erősítője.

Írta: Pp.

E cikkhez az alap gondolatot egy szobortervezet adta. Egyik lucérni művész szimbolikus szobrot tervezett: megbeszett oroszán abban a pillanatban, mikor összeesik, előtte lefejtett kard és kereszt. A képpel a művész a megboldogult trónörököszt őhajtotta szimbolizálni: az erős akaratu, erős karu és orosz-lántelkű embert, ki kifelé karddal, befelé kereszttel akarta szolgálni népét. A kard működik is már — Ferenc Ferdinánd katonai reformjainak nagy része van mai sikerünkben. S a kereszt? Az leejtve fekszik. Ki fogja felvenni?

A háboru a világnézetek vizsgálója. A háboruban krízisbe kerül: a világnézet is. A háboru, írja megyéspüspökünk (Háború Lelke 177. oldal) revízió alá veszi a világnézeteket, revízió alá veszi

emberről, kulturáról szőtt ideológiákat. S a revízió igazat ad a boldogult trónörökösnek és nagy barátjának Vilmos császárnak; bizonyítja, hogy a vallásnak nemzettefentartó hivatása van. És ép ezért a háboru nemcsak imádkozni tanít, hanem a gondolkodó embernek vallásos öntudatát is növeli.

Valamely életfelfogás igazságának az a kriteriuma: a) tud-e biztos és üzőtt lelkünket megnyugtató feleletet adni azon kérdésekre, melyeket az élet sodra felvet, b) és milyen ellenálló erőre tud nevelni.

A háboru sok ily kérdést vetett fel: Első s legnehezebb kérdés: miért a háboru? E kérdésre a legtöbb világnézet felelni sem tud. A pesszimisták — olvasom a Háború Lelkében — ötlönek-hatolnak, az intellektuelek, kik máskor kritizálnak, szétrebbenve húzzák meg magukat, mint az ijedt tücskök, mikor az eke szétszaggatja az őszitáló rogeit. Csak két világnézet válaszol: Schönggeist-tok filozófiája és a vallásos világnézet.

Az előbbieket erkölcsi esztétikának is nevezhetnénk. Szerintük nincs természetfeletti élet, nincs örökkévalóság, világnézetükből legálább is kikapcsolják. Önmagáért kell keresni a szépet, jót, kulturát és fejlődést. Gondod van arra, hogy ruhád jól álljon s ezt azért teszed, mert megjelenésed szabályos ruhában értékesebb; tedd a jót is, keressd az erkölcsöst, mert kedvesebb, értékesebb, eszményibb vagy vele: ez a jóság természetes vonzóerejére épített Übermensch — világnézet.

Azt mondja a bölcséleti rendszer: azért van a háboru, hogy egy nagy lépéssel előre vigye egy a technikát, mint a társadalmi s erkölcsi fejlődést. A társadalom törvénye a fejlődés. Minden, ami a fejlődést előmozdítja, létjogosult. Az ember is általános fejlődés teherhordója, taligása az élet célja — követ hord szfinkszekhez, piramisokhoz, általában: végeként önmagáért létező kulturához. Lehet, hogy e taligajárás összemorzsolja, lehet, de nem baj; „stirb und werde“ (Göthe) nyöghetsz, el is pusztulhat, csak pusztulásod

nyomán jöjjön egy szebb kultúra.

A háboru sok könnybe, áldozatba kerül, de fejlődés fakad nyomába. Ezért létjogosult.

Hasonló feleletet adott valamikor Pháráo a piramis építő zsidó népnek. Nem veszi észre ezt a filozófia, hogy a kegyetlen Pháráók filozófiájának kegyetlenebb válasza. Panaszra mégy hozzá te háborus-örveg. Felelete kész: tud meg, hogy a kultúra fejlődésének taligása vagy, legyen ez neked elég vigasz, mehetsz. Te is szegény árva hasonló választ kapsz: kultúra napzsámosa vagy, e dicsőség tudata legyen elég erő neked — mehetsz utadra.

Mily vigasztalan, mily erőtlén és kegyetlen világnézet ez. Olyan, mint a pincében, napfény nélkül felnőtt virág — sárگا, erőtlén, szinte sápadt, mely az életszélét nem bírja. Mennyire más a vallásos világnézet válasza! Erzi az ember, hogy „csak nagy hittel lesz a kulturából lakóház“, különben rabszolgák ergasztuluma.

(Folyt. köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különlőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

A 17. honvédegyalozozred hős-halottai.

A 267. veszteségi lista szerint a következő honvédeink haltak hősi halált:

Arki István, 17. hgye. 3. száz., Bölcse. 1890. Barakovics Lajos, 17. hgye. 6. száz., Ercsi, 1883. Bognár István, 17. hgye. 6. száz., Csákvár, 1883. Borbély István, Márton, 17. hgye. 3. száz., Udvari 1893. Csada Donát Károly, 17. hgye. 6. száz., Csókákó, 1885. Csömör Ferenc, 17. hgye. 1. zlj., Seregélyes, 1884. Ciegler Géza, 17. hgye. 7. száz. Hőgyész, 1893. Farkas II. György, 17. hgye. 7. száz., Karád, 1889. Garas István, 17. hgye. 1. pótzlj., Pákoz, 1884. Glöckner János, 17. hgye. 4. száz., Nagyszékely, 1887. Goldberger Géza, éós, tzs., 17. hgye. 2. száz., Hőgyész 1893. Gyallus János, 17. hgye., 2. száz., Hercegfalva, 1890. Hangya István, 17. hgye., Nagy-hantos, 1879. Herceg Ferenc, 17. hgye. 1. száz., Ozora, 1887. Hermann II. Sándor, 17. hgye. 7. száz., Paks, 1883. Hoffmann Boldizsár, tzs., 17. hgye., ezredtörzs., Lengyel, 1891. Holmár Ferenc, tzs., 17. hgye. 1. pótzlj., Dunaföldvár, 1894. Jakab László, 17. hgye. 7. száz., Szekszárd, 1886. Juhász Gábor, 17. hgye. 2. pótzlj. Vál, 1878. Kalenbach Jakab, 17. hgye., Nagybecskerek, 1892. Katona Gergely, 17. hgye., 5. száz., Rácalmás, 1885. Kelemen István, 17. hgye. 7. száz., Turkeu, 1887. Kinlindt István, 17. hgye., 7. száz., Szálka, 1885. Kovács János, 17. hgye. 1. száz., Györei 1891. Lukács Béla, szkv., 17. hgye. 1. zlj. Székesfehérvár, 1895. Menyhárt József, 17. hgye. 2. száz., Dunaföldvár, 1887. Nagy József, 17. hgye., 3. pótzlj. Kánya, 1877. Nemes Imre, 17. hgye. 3. száz., Cece, 1880. Német József, 17. hgye. 2. száz., Seregélyes, 1888. Orbán Ferenc, 17. hgye. 3. száz., Szekszárd, 1876. Otó György, 17. hgye. 6. száz., Paks, 1883. Pádár János, 17. hgye. Dévaványa, 1889. Paulik János, 17. hgye., Dévaványa, 1889. Rádi József, 17. hgye., 7. száz., Kápolnásnyék, 1883. Resch József, 17. hgye. 2. száz., Paks, 1886. Roth György, 17. hgye. 1. zlj., Sukoró, 1886. Rozenveig Béla 17. hgye. 6. száz., Rácalmás, 1885. Rudolf János, 17. hgye. 7. száz., Bonyhád, 1885. Ruzsa József, 17. hgye., 1. zlj. Nádasladány. 1883. Schäfer Márton, 17. hgye., 5. száz., Magyarkeszi, 1886. Schweighard István, 17. hgye., 1. zlj. 1890. Serák András, őrv., 17. hgye. 1. zlj., Ába, 1888. Simon Ferenc, 17. hgye. 3. száz., Szekszárd, 1880. Somogyi Ádám, 17. hgye. 3. száz., Mágocs, 1886. Stigler János, 17. hgye. 7. száz., Mucsi. 1885. Szabó István 17. hgye. 3. száz., Szabadbattyán, 1885. Szabó Pál, 17. hgye. 5. száz., Paks, 1893. Szabó III. János, tzs., 17. hgye. 7. száz., Kiliti, 1876. Szigeti Lajos, 17. hgye. 3. zlj., Mocsolád, 1886. Szomenánc Mihály, 17. hgye. 6. száz., Polány, 1885. Szubotin Szilvko, 17. hgye. Mozsor, 1879. Szűcs György,

tzs., 17. hgye. 7. száz., Pálfa, 1893. Trautmann Konrad, 17. hgye. 6. száz., Varsád, 1893. Trucko Mihály, 17. hgye., Kisléta, 1876. Vámosi György, őrv., 17. hgye. 5. száz., Nagylók, 1888. Varga József, 17. hgye. I. pótzlj., Tác, 1884. Varga József, 17. hgye. 7. száz., Polány, 1881. Vázsonyi István, 17. hgye. II. pótzlj., Ujborok, 1888.

HIREK.

Naplójegyzetek.

* Székesfehérvárott éppen járvány van, tehát alkalomszerű a következő főszolgabírói rendelet közlése, amely a fertőző betegségekben elhaltak temetésénél a díszletek mellőzését szigorúan megparancsolja. Az okos rendelet a következőket mondja:

Egyes temetkezési vállalatok és temetésrendezőzők fertőző betegségek elhaltaknál is ugyanazon díszítő posztókat és gyászjelző tárgyakat használnak, melyeket más, nem fertőző betegségekben elhaltaknál is alkalmaznak.

Mivel ez eljárás által a ravatalozáshoz egy és ugyanazon tárgyakkal s eszközökkel (díszletekkel) éppen ők lesznek a ragály terjesztőivé: fertőző betegségekben elhaltak ravatalozásánál mindenféle díszítések alkalmazását ezennel tiltom és felhívom a közsé előjáróságát, hogy e rendeletet az összes temetkezési vállalatok vezetőivel vetív melletti közölje, annak betartását a legszigorban ellenőriztesse, a rendelet ellen vétőket pedig hozzám azonnal jelentse be.

Mindenesetre nálunk sem ártana ilyfajta intézkedés.

* Levelet írt a katonára harctérről a lelkipásztorának. Elmondja a levél írója, hogy a harctéren mennyire világosan látják őket, hogy a mi legnagyobb erősségünk, az Isten, amely az ellenségek egész tömegével szemben a magyarnak nyújtja a győzelem pálmáját. Kérjük tisztelő őrat — írja a derék katonára — figyelmeztesse és világosítsa az otthon levőket Istennek minden velünk kötött javaira. Buzdítsa őket a templombajtásra, Istenimádásra s buzditás, hogy imádkozzanak helyettünk, valamint érettünk is. Imádkozzanak, hogy szünjön meg ez a háború a magyarok győzelmével. Valóban hiába a szabadgondolkodók minden mesterkedése, amíg ilyen katonák őrzik a hárt és amíg ilyen katonákat nevel a magyar pap és magyar iskola!

* A hadseregszállítás furcsaságai közé tartozik a következő történet. A m. kir. honvédegyalozozred központi ruhatár parancsnoksága pályázatot hirdetett kétszáz ezer darab báránnyór mellénynek a honvédség számára való szállításra. Az országból összesen vagy harminc pályáztak, köztük a Makói Hirlap szerkesztőse is s a szerény cég csak kétszáz ezer

darab báránnyór mellény, tehát az egész mennyiség készítésére vállalkozik 420 ezer k. összeg erejéig. Tudvalevőleg a kormány az érdekelteket iparosok kérelmére megköveteli, hogy a pályázók szakmabeli cégek legyenek. Miként lehetséges akkor, hogy amíg a szűcsök alig tudnak megélni a munkanélküliség miatt valamely lapszerkesztőség pedig kaphasson katonai szűcsmunkára megrendelést, ha mindjárt kormánypartii is az a lap, amelyet a takácsredaktorok szerkesztenek?

* Mackensen Ágot, a déli seregek fővezére, tudvalevőleg sürűn tartózkodik mostanában egyik délvidéki városunkban. A város közönsége nagy tisztelettel viseltetik ritka vendége iránt. A minap egy előkelő ur gratulált Mackensennek a sok nagy sikerhez, mire ő szerényen a következő választ adta: Az elért sikereket először is az Ur Istennek köszönöm, aki megsegített, másodsorban köszönöm az én 90 éves jó anyámnak, ki érettem sokat imádkozik, harmadsorban köszönöm a hős katonáknak; akik iránt a legmélyebb tiszteletet táplálom szívbem. Mackensen minden vasárnap megjelenik az ág. ev. templomban és imakönyvből buzgó imádkozik és énekel a hivekkel.

* Szomorú tapasztalat, hogy manapság egyesek úgy szeretnek foglalkozni a más bajával. Milyen a családi élete? Honnan telik? Milyen a házi berendezése? Mit esznek? Hogyan ruházkodnak? Mennyi adósságuk van? Kik voltak a vendégei? Mikor kelnek? Hogy gazdálkodnak? Mit költenek? Hány sertést öltek? Kikkel barátkoznak? Hogy járnak az utcán, mit beszélgetnek? És a jó ég tudja, mi minden más bajával törődnek. Csak a maguk bajába nem néznek bele. Csak a tükröt kerülik az ilyen műveletlen lelkek, amelyből saját ábratukat, saját háztartásukat, saját gazdálkodásukat pillanthatják meg. S ha van is tükrük, hamisított, ferde képet mutat az.

Levél a zsemléről.

tisztott szörkesztő ur kévanom hogy ezen pár Read írásom a legjobb egészségbe találja én hála Istennek egészséges vonék csak a szemeim gyöngünek Mer Má örekszem de azér szeretek újságot olvasni,

a múltkor is Azt óvastam a képes pesti zulságba hogy a pesti pékek nagyon kicsi zömleket Sütöttek aztán az emberek haraguttak aztán megmonták a pesti defektif uraknak aztán a Nagyődefektif ur meg a Kávėja kapitán ur elkütek regge veradóra sok Defektifet a pékek bótýába Hogy vegyenek sok Zsömlét aztán ezek vertek 4égy fillér darabgyát aztán mindegyiknek 4égy Dekásnak köllött ennyi, aztán ugy is volt — ezt Csak azér írom le Mer a menyem az örszi ot ben Vót most dömötörkor fehérváron a vásárra

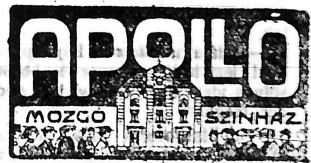
aztán Bement egy pékbótba aszon- gyja hogy vesz a gyerekeknek Egy kis vásár Fiát aztán hozott 3árom Zsömlét aztán atkorkák Vótak mind a gyuri cigány Mellény gombgye, aztán kérdeztem tőle hogy Mennyier vette aztán Aszonta hogy 6at fillér vót pedig akudott is aztán Azt is mondta hogy pesten 4égyér aggyák de a pék ur Aszonta hogy ő nem bánya még ha a városzázi urak a fejük Telejin táncúnak is akkor se aggya 6atná alább mer drága a listt hát nekem Nincsen ojan pub- Téros eszem mint a városzázi uraknak meg emget nem is azér fűzetnek, Hogy más emberek helet gondukogygyak de ha én aszondom a tükrös Ökörnek hogy Csálé né hát annak csáléra kó mennyi mer ha nem mén hát ugy fejbé ütöm hogy aru kódul meg ha a tehenek ne nincs rend Hát akkor engem a tekintetes ispány ur kitesz a hiva- Talombú.

nem a hasamér irtam ezt a ször- kesztő urnak csak Tudom hogy mindent kisorskeszt aztán meg gondútam hogy mér Nincs ugy fehérváron Mint pesten hát csak azér irtam ezt én

bordás János
Öreg béres
a sártenéki Pusztán

— Esküvő. Brandt István isz kaszentgyörgyi jegyző, kedden délben tartotta esküvőjét a székesegyházban Kleiner Mancival, Kleiner Mária maganzónó nevelt leányával.

— Katonai kitüntetések. Bugyi Andor 17. honv. gy. e. főhadnagy, dr. Császár Károly, Kéri István 17. honv. gy. e. tatalékos főhadnagyk, az ellenség előtt elesett Balogh Lajos 17. honv. gy. e. hadnagya a katonai érdemkereszt harmadik osztályt kapták a hadiékítménnyel. Dr. Klíczkó Lajos, dr. Keczás Livius 17. h. gy. e. segédorvosok a Signum Laudist kapták. Pflum Károly 17. honv. gy. e., János Dezsó csendő- őrmesterek pedig a koronás ezüst érdemkeresztlet lettek ki- tüntette az ellenség előtt tanu- sított vitéz magatartásukért.

Szardán és csütörtökön Henny Porten

a legbájosabb filmprimadonna első fellépése az új évadban

ALEXANDRA c. 4. felv. dráma címszerepében.

És a nagyszabású műsor újdonság.

Előadások fél 7 és 9 órakor.
RENDES HELYÁRAK.

Szalkay Sárika

és

Szalkay Lajos

legközelebb fellépnek

AZ APOLLÓBAN.

Szökik a nőm

c. teljesen ujonnan átdolgozott kinemaszkeccsben
filmen és színpadon.

— **Katonai kinevezések.** Breit Zoltán a Terézianum növendéke a 69. gyalogezredben hadnaggyá, dr. Fische Albert 17. népfelkelő gyalogezredbeli segédorvos főorvossá nevezetett ki.

— **Hadiköcsönjegyések.** Székesfehérvár város a harmadik hadiköcsönre 200.000 koronát jegyzett. Leopold Lajos szilfajamori bérlő 60.000 koronát jegyzett. Bendl István 1200 koronát jegyzet a harmadik hadiköcsönre. Bendi jegyzése buzdításul szolgálhat másoknak is, hogy miként kell a kötelességet teljesíteni akkor, ha a háza szorongatott helyzetben van.

— **A városi tisztviselők háborus pótléka.** Grósz Bernát városi bizottsági tag indítványt adott be a városhoz, hogy a kisebb fizetésű tisztviselőknek háborus drágasági pótlékat adjanak. Az indítványt már fel is vették az októberi közgyűlés programjába, de később visszavonták s a pénzügyi és spóroló bizottságnak adták ki véleményezésre. Még vagyunk ugyan győződve, hogy a közigazgatás minden retortáján sikeresen fog keresztül menni, csak az óhajtjuk, hogy gyorsan történjék, mert bizony már úgy volna jó, ha ez a kis segítség az üres markokban lenne. Továbbá, hogy úgy ne járjon ez a háborus drágasági pótlék is, mint a városi hitoktatók drágasági pótlékjegy, amelynél csak formai megszavazásról lett volna szó s hogy-hogy nem a folyó érve szülő drágasági pótlékok az októberi közgyűlésen intézik el, amelyet épen egy évvel ezelőtt kellett volna rendezni s már januárban folyósnani.

— **A jegyzők munkájának elismerése.** A háborus intézkedések értelmében a cseplési eredményeket a községi közigazgatásnak szigorúan ellenőriznie kellett és részletes pontos könyvvezetést készített róla. A sok fáradtsággal járó munkát a miniszter 30—100 tiszteletdíjakkal fogja honorálni azoknál a jegyzőknél, akik ezen munkavégzésben különösen buzgólkodtak.

— **Halálozás.** Steczina Lajos pénzügyi tisztviselő, aki már régebb óta súlyos ideggyógyban szenvedett, kedden meghalt.

— **A Kissebesi kőpára.** Mint ismeretes, a kissebesi gránitbányák részvénytársasága is részt vett a székesfehérvári vízművek építésében. A részvénytársasággal már az építés alatt több nehézség merült fel s a várostól 383.207.56 koronát követel, a város pedig csak 150.000 koronát hajlandó kiadni neki, mert tulajdonképpen nem jár több neki. A társaság most perre viszi a dolgot, amelyet előreláthatólag el fog veszíteni.

— **Háborus jótékonykodás.** Zilzer Manó és neje a kárpáti-falvak felépítésére 100 kor., az özvegyek és árváknek 100 kor., koszorúmegváltásra pedig 10 kor. adományozott. Endrédi Sándor koszorúmegváltás címén 10 kor adományozott. Neubart Ignác ékszerész 100 koronát küldött a harctérről a vérteszvitész szoborra.

— **Színháznyitás.** Fodor Oszkár az új székesfehérvári színházgatót bejelentette, hogy társulatával november közepén fog megérkezni a téli szezon megkezdésére.

— **A vörhenyjárvány és az iskolák.** A város polgármestere a járványbizottság előterjesztése alapján a nagy mértékben fellépett vörhenyjárvány miatt az összes elemiiskolákat okt. 28-ig bezárta. Mivel azonban a járvány még nincs szűnőfélben, amennyiben most is 84 megbetegedés van, a polgármester a városi tisztifőorvos előterjesztésére az iskolák zárvatartását november 10-ig meghosszabította.

— **A sebesült katonáknak.** Rados Istvánné olvasnivalót és imakönyveket küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a hadikórházak számára. A téli idő beálltával újból kérjük a közönséget, hogy olvasnivalót adjon a hadikórházak számára. Különösen pedig imakönyveket, mert a derék harcosaink lelki gondozása mindennél fontosabb, s erről legkevesebb szabad elfeledkezünk.

— **Magyar Erzsébet ügye a törvényeszkénél.** Mint ismeretes, Kenessey Kálmánné rágalmazási pert indított elbocsájtott szakácsnője, Magyar Erzsébet ellen. A járásbírószág Magyar Erzsébetet 8 napi fogságra és 20 K. pénzbírságra ítélte. Magyar Erzsébet főlebbezése folytán a törvényeszkék szombaton foglalkozott ez ügygel és a büntetést leszállította 60 K. fő és 20 K. mellékbüntetésre, vagy behajthatatlanság esetén 4 napi elzárásra. Magyar ismét felebbezett.

— **Birkát loptak.** Herczeg Sándor vasuti vendéglős birkanyája a ménlelep, melletti térségen legelészett s egyet belőlük mintegy 100 korona értékben elemeit. A rendőrség keresi a birkatolvajait.

— **A Székesfehérvári Hadsegélyező Bizottság kimutatása, f. évi augusztus hó 10 től október hó 20-ig.** — Kir. Törvényeszkék és Járásbírószág fizetésének 1 százaléka 90 50 korona Belvárosi elemi iskola IV. oszt. tagdíjakkal 10 fill. Magyar Nők koronás alapjára 2 K, Tar Antal zászlós 10 K, Paksi osztálymértéknőség gyűjtőívén 6 K, Pete Gizike 3 K, Posta altszék és szolgák koszorúmegváltás 6 80 K, Sárosi polgári olvasókör, gyűjtőívén 6 10 K, Rácz Endre volt esperes-plebános Csákváron 25 K, Zeresztes Sigmond perselygyűjtése 18 70 K, Terzéné jövendelmé 100 K, Lederer főpincér 2 40 K, Lepényi előjáróság gyűjtőívén 3 K, Rónainé és Horváthné perselygyűjtése 16 14 K, Honvédönkéntes tisztiiskola 100 K, Magy. kir. Államvasutak osztálymértéknőség gyűjtőívén 3 K, Schmelzer Jákó 1 K, dr. Huszár Adóf gyűjtőívén 45 K, Csász. kir. tart. kórházparancsnokság gyűjtőívén 565 K, Törvényeszkék és járásbírószág fizetés 72 74 K, Egy lelkesz adománya 2 K, Mely adományok az adakozók által meghatározott célra fordítanak és közzététel nyújtázzák. Segélyezésére fordított aug. 15-től nov. 20-ig. Özvegyek segélyezésére 415 kor. 29 fill. tödőbeteg katonáknak 112 K, rokkant katonáknak 292 K, kórházaknak élelemre 20 K, kórházaknak fehérnemű foltozára 68 32 K, harctérre szeretetadomány 149 K 20 fill. gyapjufonálra 2059 78 K, egy orosz hadifogolyknak 23 K, összesen 3140 59 K.

VIHMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:(BARATOK ÉPÜLTE):

Pörkölt kávékeverékek utolérhetően! Saját villamos kávéanyagpörkölt! Telefon 250.

Rokkant katonák jó keresethez juthatnak. Cím a kiadóhivatalban.

A harctéri téliruhák készítése.

A haraktel seregek részére szánt meleg óvóruházati cikkek készítésénél fontosabb tudnivalók a következők: Ermelegítő. A kötést 4 tűn 68—72 szemre kell kezdeni, mintázza 2 sima és 2 fordított szemmel. A hadvezetőség az érmelegítőt csak 20 cm. hosszúságban kívánja, ha azonban valaki hosszabbra, pld. 30 cm.-nyire akarja készíteni, akkor 22 cm.-nyi hosszú kötés után a hüvelykujj részére egy 5 cm. hosszú ujjnyílást kell hagyni azért, hogy egy irányban nem kell egészen körül kötni, hanem az ujjnyílásnál mindig vissza kell fordulni. Ha az ujjnyílás már 5 cm. hosszú, akkor 3 cm. hosszúságban ismét körül kell kötni és végre a kötést tágan befejezni.

Térdmelegítő. Hossza 45 cm., 100 vagy 108 szemmel kell kezdeni 4 tűn. Körben kell kötni 2 sima és 2 fordított szemmel 15 cm. hosszúságban, innen kezdve 7 és fél cm. hosszúságban tagasban kell kötni s a közepén vastagabb tűt kell használni, hogy a térdrészt kiszélesedjék: a közepétől kezdve 7 és fél cm. hosszúságban ismét lassanként szorosabban kell kötni. Befejezéstül 15 cm. hosszúságban ismét mintázott kötés következik.

Rövid harisnya. Méretei: a láb hossza 28—29 és fél cm., a szár hossza körülbelül 29 cm. A harisnyát 76 szemre kell kezdeni és körülbelül 10 cm. hosszúságban mintázva kötni, azután simán folytatni.

Kapca. Méretei: legalább 45 cm. széles és 50 cm. hosszú. Készülhet vékony gyapju flanelből vagy más puha vékony gyapjuszövetből. A legmelegebb a selyem vagy nyersselyem anyagu kapca. Nem kell beszégni.

Sál. Gyapjufonálból csak akkor készírti kötni, ha a fonál nagyon finom és puha. Lehet azonban 20—25 cm. széles puha selyem- és nyersselyemből, vagy 15—20 cm. széles puha vékony gyapjukendőből vagy női gyapjuruha szövetből is szabni (esetleg több darabból toldva is), mely esetben hosszúsága 150 cm. legyen. A selyemsálnak nagy előnye, hogy feregetness.

Háskötő. Vastagabb gyapju (esetleg gyapot) flanelből vagy puha gyapju ruhaszövetből kell készíteni.

— **Újítás a női reform-fűzők terén.** gyári ierakatot sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják; csak a hasat és csípőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedül elurultitás egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous-újdonságok állandó rak-táron.

— **Bojtorjánhajszaes korpásodás,** hajhullás ellen kitűnően bevált szer: üvegeje 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona Gyógyszertárban Kossuth u. sarkán.

SZÍNHÁZ.

Henny Porten a legbajosabb filmprimadonna, ma szerdán játszik először az ideai színházban. Vass Richard „Alexander” c. világ-hírű művének címszerepében mutatkozik be a fehérvári publikumnak az Apolló Színházban. A maga nemében páratlanul érdekes film-dráma előreláthatólag szenzációs sikerrel fog aratni, mert az a legjobb Henny Porten szerep és kitűnő alakításra nyújtott alkalmat a hírneves művésznőnek. A négyfelvonásos dráma minden jelenete lebilincselően érdekes és a percreld percre fokozódó cselekmény valóságilag frappánsan fogja a publikumot és a film előreláthatólag a legnagyobb érdeklődéssel kerül színpadra. *Itt említjük meg, hogy az új évadban megjelenő összes Henny Porten képek játszását az Apolló Színház szerelte meg és így azok csak és kizárólag ott láthatók.* A mai előadások fél 7 és 9 órákor kezdődnek. A helvárák rendesek.

APROHÍRDETESEK.

Egy 14—16 éves fiú mindenesnek felvételték. Cím a kiadóhivatalban megudható.

Fizetessel tanulót felvesznek. Rudbányai posztokereskedő.

Divatlapokra, képes folyóiratokra előfizetni lehet úgy számonkénti és elemi iskolai könyvek is kaphatók Kaufmann Pál könyvkereskedésében Kossuth-utca 9. sz.

Elegans hölgy és leánykalapok nagy választékban vannak rak-táron. Atalakítások és gyaszkalapok a leg-rövidebb idő alatt készülnek. Bor-kovits Berta Megyeháztér 17. emelet, feljárattal balra.

ETOP-UTCA-SZILVÁNY-UTCA

Telefon 233. — Tefon 233.

Kedden és szerdán
október 26 és 27-én

Erna Morena főszereplésével

Csak álom volt.

Gyönyörű szerelmi tragédia
3 részben.

Nagyszabású pótműsorral.

Előadások este 7 és 9 órákor.

Rendes helyárak.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és bársony kalapformák.

tollak, virágok és mindennemű diszek.

Nagy választék szőrmegarnitúrákban.

Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városháztér.